

Základní škola Brodek u Přerova, okres Přerov			
Majetínská 275, 751 03			
73. Invakuace			
Č.j.: 117	Spisový / skartační znak	/2018	A.1. A10
Vypracovala:		Mgr. Jana Svobodníková, ředitelka školy	
Schválil:		Mgr. Jana Svobodníková, ředitelka školy	
Směrnice nabývá platnosti dne:		1.6.2018	
Směrnice nabývá účinnosti dne:		1.6.2018	
Pozn. JM: Text této směrnice není a nemůže být univerzálně platný dokument, každá organizace si ji musí upravit na své podmínky.			

Na základě ustanovení písmene a) odstavce 1 § 165 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění vydávám jako statutární orgán školy tuto směrnici.

Směrnice vychází zejména z *Metodického doporučení MŠMT k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – Minimální standard bezpečnosti, č.j.: MSMT-1981/2015-1*. Jejím účelem je zabezpečit a zvýšit bezpečnost dětí a zaměstnanců v budovách škol v situaci, kdy se nebezpečí nachází vně samotné budovy a v rámci bezpečnostních opatření je žádoucí se ukrýt uvnitř.

1. Základní pojmy

1. 1 Invakuace je souhrn organizačních a technických opatření zabezpečujících shromáždění a žáků a zaměstnanců v budově školy a zajištění jejich bezpečnosti a ochrany před ohrožením přicházejícím zvenčí. Invakuace se vztahuje na všechny osoby v místech ohrožených mimořádnou událostí s výjimkou osob, které se budou podílet na záchranných pracích, řízení invakuačních opatření, nebo budou vykonávat jinou neodkladnou činnost k zajištění minimalizace následků mimořádné události.

1. 2 Invakuace je reakcí na mimořádné události, jako jsou živelní pohromy, technologické havárie, únik škodlivé látky, teroristické akce, občanské nepokoje, rozsáhlý trestný čin nebo vyhrožování útokem. Nelze vyloučit, že škola může být zasažena mimořádnou událostí nebo následky této události.

1. 3 Invakuace je opak evakuace. Jde o postup v situaci, kdy nebezpečí nehrozí uvnitř budovy, ale naopak v jejím bezprostředním okolí a je nebezpečné žáky a zaměstnance pustit volně ze školy. Učitelé, vedení školy, záchranáři, a žáci se této specifické situaci musí přizpůsobit s ohledem na zajištění nouzového pobytu či ubytování ve škole na dobu nezbytně nutnou při dodržování specifických podmínek chování.

2. Vyhlášení invakuace

2. 1 Invakuace je prováděna zpravidla na základě

- varování, které zpravidla vyhledávají složky *Integrovaného záchranného systému* (dále jen „IZS“), tedy orgány Hasičského záchranného sboru, Policie ČR a armády, orgánů krizového řízení, zřizovatele,
- varovným signálem poplachových sirén a prvotní hlasovou informací prostřednictvím elektronických sirén. Signál je vyhledáván kolísavým tónem, signál může být vyhledáván několikrát za sebou. Siréna může s velkou pravděpodobností signalizovat únik toxických látek, plynů, radiačních zplodin a jedů. Následně budou TV stanice a regionální rozhlasové stanice vysílat zprávu o vzniklé situaci a předávat pokyny pro chování obyvatelstva.

- vlastního vyhodnocení situace vedením školy, či jiné osoby, např. při násilném vniknutí nepovolané osoby do budovy školy, při havárii dopravního prostředku přepravujícího nebezpečné látky v blízkosti školy, apod.
- vyhodnocení okamžité situace pedagogem (zaměstnancem), který u dětí aktuálně zabezpečuje dohled, výuku.

2. 2 Invakuce je vyhlášována zpravidla vedením školy, zpravidla školním rozhlasem a jinými technickými prostředky, pověřenými pracovníky.

2. 3 Organizační opatření

Pověření pracovníci zajistí

- informaci o mimořádné události na tísňové volání,
- vyhlášení invakuce pro osoby v areálu a budově školy včetně informování o organizačních a technických opatřeních, která je nutné zajistit,
- kontrolu, zda je dohled zajištěn nad všemi žáky,
- zajištění nepřetržité služby u telefonu pro podávání informací rodičům,
- sledování kamerového systému a mediálních komunikačních prostředků.

3. Průběh invakuce

3.1 Při vyhlášení žáci zůstávají v těch učebnách, ve kterých se momentálně nacházejí, pokud nedostanou jiný pokyn. Pokud je výuka prováděna mimo budovu (tělesná výchova na hřišti, zájmová činnost školní družiny...), po vyhlášení se okamžitě přerušuje a děti se vrátí do budovy školy, nebo do nejbližší vhodné budovy.

3. 2 Pokud to situace umožňuje či vyžaduje, žáci jsou v budově podle pokynů organizovaně přemisťováni do bezpečnějších prostor (např. při úniku nebezpečných látek do vyšších pater).

3. 3 Všechny osoby se při organizaci chodu školy řídí pokyny pověřených pracovníků, jsou předem informovány, že to jsou ti pracovníci, kteří jsou po dobu invakuce vybaveni reflexními vestami.

3. 4 V případě chemických havárií, živelních pohrom škola zabezpečuje pomoc a ukrytí i osob z okolí školy, kteří o ukrytí požádají.

3. 5 Invakuce je obvykle ukončena až na výzvu složek IZS.

4. Činnosti osoby zajišťující dohled na žáky

- zkontroluje přítomnost všech žáků, zajistí nad nimi nepřetržitý dohled, zachovává klid, jedná s rozmyslem, uklidňuje žáky, vysvětluje situaci, upozorňuje na blížící se pomoc a nedopustí paniku,
- informuje záchranné složky na číslech tísňového volání, pokud již nebyly informovány nebo pokud již nezasahují,
- respektuje pokyny předávané sdělovacími prostředky a pokyny příslušníků zasahujících jednotek,
- varuje ostatní ohrožené osoby,
- sleduje vysílání rozhlasových a televizních stanic,
- nerozšiřuje neověřené a poplašné zprávy,

- při vniknutí ozbrojené osoby do budovy zajistí: uzamčení tříd, zabarikádování dveří, uzavření oken, zatažení žaluzií, ztišení mobilních telefonů, žáci jsou v místnosti umístěni mimo blízkosti oken, dveří tak, aby na ně nebylo zvenčí vidět, zachovávají maximální klid.
- při živelních pohromách či chemickém nebezpečí zajistí: uzavření všech vchodů a oken v budově, podle možností jejich utěsnění, způsob komunikace s vedením školy, připraví žáky na alternativy dalšího postupu jako je organizované opuštění budovy určitým směrem nebo přemístění do jiných prostor školy. Shromáždí improvizované prostředky ochrany zdraví (roušky na obličej, vodu, lékárníčku).

5. Technická opatření

Podle charakteru mimořádné události

- zajistit uzavření všech vchodů do školy, přitom tak, aby splňovaly podmínky na únikové východy (volné únikové cesty, volně otevíratelné zevnitř)
- uzamčení tříd, zabarikádování dveří, uzavření oken, zatažení žaluzií,
- předem je domluvený systém upozornění na probíhající útok, nejčastěji školním rozhlasem. Hlášení nesmí vyvolat paniku, ale varovat učitele, např.: „Učitelé se dostaví s třídními knihami do ředitelny“,
- pro vyhlášení jsou připravena různá poplachová hlášení – pro evakuaci ven (požár), pro ukrytí v budově školy (chemické nebezpečí v okolí školy), pro ukrytí a uzamčení se v místnostech (ozbrojený útok),

6. Prevence rizik

6. 1 Vedení školy vyhodnotí každou mimořádnou událost a přijme opatření, aby se nemohla opakovat ze stejných příčin i v budoucnu).

6. 2 Je zajištěn bezpečnostní režim vstupu do budovy – stavebně technická opatření (turnikety, mříže, bezpečnostní dveře, skla, nouzová tlačítka, trvalá možnost uzamykání prostor s koncentrací osob) a dohled způsobilých a poučených osob nad přicházejícími osobami.

6. 3 Vedení školy o mimořádné události, jejím řešení a přijatých opatřeních vždy bez zbytečného odkladu informuje zřizovatele.

6. 4 Systém prevence zahrnuje opakované poučení dětí a zaměstnanců, nácvik řešení mimořádných událostí dle specifických podmínek škol, přehled o cizích osobách v objektu, spolupráce se složkami IZS. Žáci jsou poučeni o znacích útoku ozbrojeného útočnicka, projevech chování problémových osob v přípravě útoku a způsobech jak a koho na svá podezření upozornit.

6. 5 Systém prevence zahrnuje technická opatření – možnost uzamčení všech vchodů do školy i jednotlivých místností, zajištění nouzové zásoby vody a pitné vody, zajištění komunikačních prostředků se zaměstnanci školy i složkami IZS, zajištění pravidelných kontrol a jejich uvedení v plánu kontrolní činnosti.

6. 6 Do ročního plánu práce školy je zahrnut nácvik invakuace s modelovými situacemi

- **chemické nebezpečí v okolí školy**, únik jedovatých látek do ovzduší. Nácvik zahrnuje evakuaci všech osob, zabezpečení budovy před vnikem jedovatých látek, nácvik poskytování první pomoci při lehčích zraněních, vnitřní přesuny uvnitř budovy do bezpečnějších prostor.
- **do budovy vnikla nebezpečná osoba**, která za použití zbraní usiluje usmrtit či zranit co nejvíce osob nejjednodušší cestou. Nácvik zahrnuje varování všech osob, uzavření místností, zamezení

volného pohybu, ukrytí osob, zachování klidu a ticha po dobu trvání nebezpečí, spolupráci se složkami IZS. Znalost únikových tras. Poskytovat první pomoc jen na bezpečných místech.

6. 7 V rámci školení jsou žáci i zaměstnanci upozorňováni na důležitost sledování osob ve svém okolí a znakům v jejich jednání, které mohou vést ke vzniku krizové situace

6. 8 Pro zaměstnance je zajištěno školení v poskytování první pomoci.

6. 9 Identifikace vlastních rizikových situací – za pomoci složek IZS vyhodnocovat, které aktivity a situace mohou být rizikové.

6. 10 Jsou standardizovány postupy pro bezpečnostně relevantní situace – ověřování návštěv, kontrola dokladů, reakce na podezřelou situaci (výhrušné telefonáty, agresivní návštěvy).

6. 11 Je průběžně zvyšováno bezpečnostní povědomí zaměstnanců a žáků, zejména jsou informováni o výskytu krizových situací v jiných školách, jsou s nimi probírány reakce a způsoby řešení, vhodné způsoby chování jsou procvičovány.

6. 12 V maximální míře jsou využívány bezpečnostní viditelné prvky na budově školy, informace o zabezpečení objektu (monitorování kamerovým systémem), ve snaze budování mediálního obrazu o zabezpečení objektu (informace rodičům, webové stránky, obecní zpravodaj).

6. 13 Pro řešení krizových situací je určen bezpečnostní tým, pro každého z členů jsou určeny konkrétní úkoly a místa jejich plnění (ohlašování a jednání se složkami IZS, technické zabezpečení budovy, evidence přítomných a chybějících osob, zabezpečení majetku, evidence raněných a způsob jejich ošetření, komunikace s médii, rodiči, atd.).

6. 14 Je zpracován grafický plán budov, poschodí i dveří, v případě nebezpečí je poskytnut místně příslušnému obvodnímu oddělení Policie ČR, případně složkám IZS.

7. Zásady chování při krizové situaci

- Neřešit, co přesně se stalo, ale jednat.
- Rozhodnout, kde je nebezpečí a zda je bezpečněji v budově, nebo mimo ni.
- Přemístit žáky do bezpečného prostoru, krýt se.
- Informovat o svém postupu nadřízeného.
- Zklidňovat situaci, zamezit panice.

8. Zásady ukrytí při ozbrojeném útoku

- Dostat se z hlavních chodeb do místností (kanceláře, třídy, toalety...).
- Pokud možno zamknout dveře.
- Barikáda vstupních dveří (kopírka, nábytek apod.- vše co je v dosahu).
- Odstoupit od dveří (střelba skrze dveře), najít místo u stěny, lehnout na zem (kryt/úkryt).
- Zatáhnout žaluzie.
- Tichý režim mobilních telefonů.
- Vypnout techniku v kanceláři (rádio...).
- Varovat ostatní (rozhlas, mobilní telefon...).
- Zůstat potichu a co nejvíce v klidu.
- Neotevírat dveře – nikomu (lest).

- Návčik – nutno odlišit taktické postupy od jiných krizových situací (např. požár).
- Spolupracovat a poslouchat pokyny policie (dalších složek IZS), nezasahovat policistům do činností.

9. Informace poskytované v hlášení složkám IZS o ozbrojeném útoku

- Kdo a kde jsem, odkud volám
- Co se stalo a jaká je situace nyní
- Popsat přibližný počet osob v budově (areálu), počet raněných (je-li znám).
- Sdělte, co potřebujete.
- Popsat pachatele.
- Jestli slyším výstřely, exploze...
- Neukončovat hovor dokud k tomu nevyzve operátor nebo nejsou dány důvody vynucené bezprostředními okolnostmi situace (např. blízkost pohybu pachatele, střelba, hlas, kroky, lomoz zbraní apod.).
- Pokud nemůžete mluvit, pak alespoň nezavěšujte telefon (přehled operátora o dění na místě).
- V následujících minutách z telefonu netelefonujte, aby se Vám bylo možné dovolat.

10. Při stanovení pravidel dohledu při zabezpečení budovy určit zejména

- jak reagovat na neznámou osobu, která čeká před školou,
- jak reagovat na cizí osobu, která se snaží bez povšimnutí projít se skupinou dětí,
- jak reagovat na osobu, která na dotaz tvrdí, že je návštěva za ředitelkou/kolegou učitelem/jiným pracovníkem,
- jak reagovat na rodiče, který se domáhá doprovodit své dítě do šatny / třídy,
- jak reagovat, když mě žáci upozorní na podezřelou osobu / předmět / vozidlo,
- jak reagovat na osobu, která tvrdí, že je oprávněna dítě vyzvednout, ale není na seznamu oprávněných osob, případně personálu není známa,
- jak reagovat na opuštěná zavazadla.

11. Závěrečná ustanovení

3.1. Kontrolou provádění ustanovení této směrnice je statutárním orgánem školy pověřen zaměstnanec: zástupce ředitelky školy.

3.2. Uložení směrnice se řídí Spisovým řádem školy.

3.3. Směrnice nabývá platnosti dnem: 1.6.2018

3.4. Směrnice nabývá účinnosti dnem. 1.6.2018

Brodek u Přerova 28. 5. 2018

Mgr. Jana Svobodníková, ředitelka školy

Přílohy

Projevy potencialního ozbrojeného útočnicka mohou být (zdroj – Policie ČR):

Obecná doporučení postupu při bezpečnostních incidentech (zdroj – Policie ČR):

Projevy potencialního ozbrojeného útočníka mohou být (zdroj – Policie ČR):

- Vyjadřuje se například „Kdybych měl zabít co nejvíc lidí, tak bych to udělal takto.“
- Zajímá se o zbraně, obdivuje je.
- Zvláštnost – vymyká se běžnému průměru (fyzicky, sociálně, psychicky – návaznost na komplexy, účast v extrémních sociálních skupinách).
- Projevuje verbální nenávisť vůči nekonkrétním, ale i konkrétním objektům.
- Zabývá se násilím (amatérský film, písemné projevy apod.).
- Často o připravovaném útoku mluví předem na sociálních sítích, např. Facebook, YouTube, Twitter, aj. – vynucuje si pozornost, touží budit respekt a strach).
- Vzbuzuje u ostatních lidí neurčité obavy.
- Projevuje se u něj reaktivní chování (nehledá problém u sebe, ale u jiných).
- Může být tichý, nevýrazný, inteligentní, nenápadný typu „nikdy bych to do něj neřekl“.

Obecná doporučení postupu při bezpečnostních incidentech (zdroj – Policie ČR):

1. Přivolejte pomoc (tel. 158) – co nejdříve! Nezůstávejte v situaci sami.
2. Pokud máte podezření, že jde o vážný útok či jiný incident, musíte jednat okamžitě a dlouze stav neověřovat.
3. Pokud dostanete od policie, případně ostrahy varování s doporučením evakuovat, musíte reagovat okamžitě.
4. Počítejte s nedostatkem času. Pokud si to situace bude vyžadovat, buďte připraveni přijmout krajní a kreativní opatření - zejména při evakuaci. Nesvazujte se pravidly.
5. Pro každý bezpečnostní incident platí stejné pravidlo: musíte dostat lidi z dosahu problému.
6. K ochraně před explozí si zapamatujte: „zeď je dobrá, sklo je špatné“8.
7. Nepřekombinovávejte, nefantazírujte o dalších možných nástrahách – to vás jen paralyzuje. Reagujte na to, co vidíte na 100%!
8. Místo, kam se evakuuje, musí být bezpečnější než místo, odkud se evakuuje. Zodpovězte si otázku: Je bezpečněji vevnitř nebo venku?
9. Komunikujte, mluvte nahlas, říkejte, co děláte.
10. Kdykoli budete evakuovat, musíte dostat evakuované minimálně z dohledu od problému.